

**TER BESLUITVORMING**

Aan: MBVOM

Primair Onderwijs**Van**

T +31 6

Datum

29 januari 2021

Referentie**Bijlagen****Kopie voor****Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

4

notaAgendering Nationaal Programma Onderwijs na Corona in
Bestuurlijk Overleg**Aanleiding**

Dinsdag 2 februari heeft u een bestuurlijk overleg met de Raden en de vakbonden. Op de agenda staat ook het nationaal plan onderwijs na corona. In de bijlage vindt u het werkdokument dat als work in progress moet worden beschouwd. We hebben hiervan een korte samenvatting gemaakt (zie onderaan deze nota). Deze notitie zou vooraf aan de deelnemers kunnen worden toegestuurd. Het werkdokument is al wel ambtelijk besproken met de raden. Na het BO sturen we het werkdokument ook naar de andere deelnemers, ter bespreking ambtelijk later die week.

Beslispunten

- Gaat u akkoord om de notitie (en dus niet het werkdokument) vooraf toe te sturen? Reden hiervoor is dat we willen voorkomen dat het agenderen van het werkdokument een status krijgt die het nu niet moet hebben.
- Gaat u akkoord met de volgende bespreekpunten:
 - Algemene reactie op de contouren van het nationale plan
 - Wat kunnen de scholen doen om de achterstanden in kaart te brengen, en wat hebben ze hiervoor nodig?

Hoofdlijnennotitie Nationaal Programma Onderwijs na corona

Datum
29 januari 2021

De coronacrisis die ons land, en dus ook onze scholen en instellingen, al bijna een jaar in de greep heeft, trekt diepe sporen en trekt een zware wissel op leerlingen en studenten, op ouders, op leraren en docenten, en op vele anderen in en om de scholen en instellingen. Nu we voorzichtig kunnen nadenken over normalisatie van de situatie en weer vooruit kunnen kijken – hoewel er nog veel ongewis is – is er *momentum* om samen alle zeilen bij te zetten en in alle onderwijssectoren maatregelen te treffen gericht op herstel én ontwikkeling van ons onderwijs.

In dit *Nationaal Onderwijsprogramma: tijd voor herstel en ontwikkeling* worden zowel maatregelen voor de korte termijn (herstel) geschetst, als maatregelen voor de (middel-)lange termijn (ontwikkeling). 'Ontwikkeling' ziet daarbij zowel op (door-)ontwikkeling van de onderwijssectoren om de effecten van corona op te kunnen vangen, als op waar het ons uiteindelijk allemaal te doen is: dat alle leerlingen en studenten, welke achtergrond zij ook hebben, zich ontwikkelen tot zelfbewuste, competente en verantwoordelijke Nederlandse burgers. Het programma richt zich op alle onderwijssectoren: voorschoolse educatie, primair, voortgezet en speciaal onderwijs, mbo en hoger onderwijs. Het programma kent zowel sectorspecifieke als sectoroverstijgende maatregelen.

Een sleutelbegrip in het programma, dat ook tot uitdrukking komt in de titel ervan, is 'tijd'. Het is nu *tijd* voor herstel en ontwikkeling, maar daarvoor is ook tijd *nodig*. Achterstanden die door de coronasituatie van het afgelopen jaar zijn ontstaan kunnen én hoeven niet allemaal voor de komende zomer ingehaald te zijn. Dit vergt meerjarige inspanningen. Door daarbij nadrukkelijk ook oog te hebben voor het sociaal-emotionele welbevinden van leerlingen en studenten (en ook van leraren, docenten en ouders) en rust, tijd, structuur en perspectief te bieden, voorkomen we dat zij onnodig onder grote druk komen te staan, en tegelijkertijd dat er echt sprake zal zijn van herstel en ontwikkeling.

Karakteristieken maatregelen

'Tijd' is de sleutel voor (veel van) de te treffen maatregelen. Daarbij spelen verschillende dimensies van tijd:

- De *hoeveelheid* tijd: extra onderwijstijd om gemiste onderwijstijd en opgedane achterstanden weg te werken; maatwerk voor wat betreft de tijd die verschillende leerlingen en studenten nodig hebben (meer of minder dan nominaal).
- De *tijdsduur*: de periode (cursus- / opleidingsduur in jaren) waarbinnen het onderwijs plaatsvindt, de mogelijkheid langere tijd uit te trekken voor het programma dan nominaal (cursusduurverlenging, spreiding lesstof over langere periode, eventueel ook sectoroverstijgend).
- Het *tempo*: de 'snelheid' waarin leerlingen (kunnen) leren; aangezien substantiële versnelling richting de zomervakantie niet altijd meer reëel is, zal nu feitelijk bij veel leerlingen en studenten sprake zijn van vertraging; versnelling is later weer een optie.
- Tijd *geven* (mede in relatie tot kansengelijkheid): flexibiliteit in de doorstroommogelijkheden gedurende de tijd die leerlingen en studenten onderwijs volgen geeft hen de tijd om op de voor hen best passende plek

te komen (flexibele inrichting van het onderwijs en van doorstroom in tegenstelling tot vroegselectie en fuikwerking).

Datum

29 januari 2021

- *Tijdsbesteding* ('wat / 'waaraan'): tijd is een schaars goed, dus om overladenheid in het curriculum van leerlingen en werkdruk van leraren te voorkomen dan wel te verminderen is voldoende focus nodig (deze maatregelen zijn gerelateerd aan de lerarenagenda en curriculum.nu).
- *Tijdsinzet* ('hoe'): er zijn verschillende manieren om onderwijstijd effectief en efficiënt in te vullen en om maatregelen te treffen; uitgangspunt van het programma is dat alle maatregelen evidence-based zijn (het moet bewezen of zeer aannemelijk zijn dat ze effectief zijn).
- *Tijdsperspectief*: het gaat in het programma niet alleen om het bieden van tijd ten behoeve van herstel na corona (reparatie), ook voor de (middel-)langere termijn zijn maatregelen wenselijk (ontwikkeling).

In het plan zal ook aandacht besteed worden aan het toezichtskader van de inspectie.

Voorlopig beeld van de maatregelen

Hierna worden in het programma de verschillende maatregelen voor de verschillende onderwijssectoren geschetst. Het betreft de volgende categorieën van maatregelen.

1. Maatregelen gericht op extra (onderwijs)tijd voor leerlingen die dat nodig hebben

- 1a. Regulier onderwijs: intensivering en gerichte ondersteuning door scholen en instellingen (denk aan kleinere klassen, extra onderwijstijd, cursusduurverlening of inzet van effectieve programma's zoals *high dosage tutoring*).
- 1b. Aanvullend onderwijs: binnen- en buitenschools verrijkend aanbod door onder meer gemeenten en met speciale (inhaal- en ondersteunings-)programma's (denk aan verlengde schooldagen, huiswerkbegeleiding, zomer- en weekendscholen).

2. Maatregelen gericht op leraren en docenten, schoolleiders en bestuurders

- 2a. Werkdruk beperken en terugdringen
- 2b. Lerarentekort aanpakken
- 2c. Professionalisering en schoolleiderschap bevorderen

3. Maatregelen gericht op specifieke doelgroepen

- 3a. VVE-inhaalprogramma uitbreiden
- 3b. Overgang po-vo (kansrijk adviseren en plaatsen)
- 3c. Flexibele doorstroom binnen VO (brede brugklassen, doorstroombeleid, stapelen)
- 3d. Overgang vo-mbo/ho (examens, LOB, sectoroverstijgende aanpak achterstanden)
- 3e. Specifieke maatregelen mbo en ho
- 3f. Specifieke maatregelen speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en nieuwkomers

Implementatie en randvoorwaarden

Datum

29 januari 2021

a. Implementatiestrategie

- Scholen en instellingen worden financieel en inhoudelijk ondersteund; om uitvoering te geven aan de hierboven genoemde maatregelen kunnen zij (uitsluitend) kiezen uit een vooraf vastgestelde 'catalogus' van effectieve interventies ('evidence-based keuzemenu').
- Ondersteuning voor scholen en instellingen, gemeenten, bedrijven en organisaties (stageplaatsen)

b. Financiering (systematiek; financieel plaatje / dekking). Slimme verantwoording.

c. Rolverdeling (OCW, sectorraden, vakbonden, gemeenten, anderen). Doel is om te komen tot één gezamenlijk plan waar beide ministers, sectorraden en gemeenten hun handtekening onder zetten.

Planning

De contouren van het plan moeten eind februari klaar zijn, incl. een beeld van de financiële middelen. Uitwerking vindt plaats tot de zomer.